

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

سیوطی

جلسه ۶۵

استاد: وافی یزدی

موضوع: نواسخ (۶: افعال قلوب)

شرط الغاء فعل قلبی:

شرط الغاء فعل قلبی این است که فعل قلبی در ابتدای جمله نباشد، یعنی:

- یا وسط دو مفعول باشد: إِنَّ الْمَحَبَّ عَلِمْتُ مُصْطَبِرٌ
- یا بعد از دو مفعول باشد: هَمَا سَيِّدَانِ يَزْعَمَانِ

نکته:

در مواردی که شرایط الغاء وجود ندارد ولی گمان می رود که الغاء صورت گرفته، برای توجیه، دو راهکار وجود

دارد:

- ۱- ضمیر شأن در تقدیر گرفته شود: و ما إخال لدینا منک تنویل (تقدیر: إخاله)
- ۲- لام ابتداء در تقدیر گرفته شود: أَنْتِ رَأَيْتُ مَلَائِكَةَ الشَّيْمَةِ الْأَدْبُ (لَمَلَائِكُ)

شرط تعلیق فعل قلبی:

اگر فعل قلبی، قبل از صدارت طلب قرار گیرد، تعلیقش واجب است، مثل:

۱- قبل از «ما» ی نافیة: لقد علمت ما هولاء ينطقون

۲- قبل از «إن» نافیة: و تظنون إن لبثتم إلا قليلا

۳- قبل از «لا» ی نافیة: عملت لا زيد عندك ولا عمرو

۴- قبل از «لام ابتداء»:

الف- لام ابتداء، ظاهر باشد: علمت لزيد منطلق

ب- لام ابتداء، مقدر باشد: علمت لزيد منطلق (لزيد)

۵- ...